

ادامه از صفحه اول

چرا ملک عبدالله رفتنی نیست؟

به همین دلیل بیشتر فلسطینی‌های ساکن اردن خواهان امنیت این کشور هستند اردنی‌اصل‌ها هم وضع مشابهی دارند و احساس‌شان این است که در صورت تغییر شرایط احتمال دارد در پروسه انتخابات آزاد، یک فلسطینی به عنوان رئیس‌جمهور انتخاب شود. نکته جالب این است که پس از این تحولات هر فرد حکومت با مردم خشن و کوبنده نبوده، پس باید گفت این دو جریان اجتماعی که ریشه در دو واقعیت متفاوت دارند هنگامی که به بررسی اوضاع می‌پردازند (بهرغم اینکه شاید از وضعیت موجود راضی نباشند) به دلیل نبود جایگزینی مناسب هنوز تمایلی به برهم ریختن اوضاع کشور ندارند و باید از این مسایل به عنوان شناس حکومت اردن نام برد.

میحت دیگر این است که اگر به ریشه‌یابی خانواده‌ی حکومت اردن بپردازیم، خواهیم دید که خاندان هاشمی، مهاجرانی هستند از سرزمین حجاز که پس از جنگ جهانی اولی (که منجر به شکست عثمانی و انعقاد قرارداد «سایس پیکو» و تشکیل کشورهای کوچک همچون سوریه، عراق، فلسطین، لبنان و اردن شد) به این کشور آمدند و عضو هیچ یک از دو گروه اجتماعی فلسطینی و اردنی نیستند. این ویژگی دیگری است، چرا که نه فلسطینی‌ها و نه اردنی‌ها نمی‌توانند بر سر این موضوع که رئیس اداره کشور از آنهاست، اختلاف پیدا کنند.

به هر حال برخی از تحلیل‌گران نوع برخورد حکومت اردن را مانع افزایش ناآرامی در این کشور می‌دانند. نوع برخورد حکومت اردن را نمی‌توان راضی‌کننده دانست ولی حکومت در ابتدا به مردم حق تظاهرات آزاد داد و اعلام کرد نیازی به مجوز برای تظاهرات نیست، ضمن اینکه کنترل تظاهرات را به صورت مسالمت‌آمیز در دست گرفت تا حداقل کسی کشته نشود. البته درگیری‌هایی هم وجود داشت و دارد و اقدامات کنترلی هم بوده و هست اما در هر صورت حکومت‌ها برای کنترل اوضاع و ناآرامی‌های اجتماعی فضاهایی را برای خود تعریف می‌کنند، ولی چون پادشاه حق اعتراض را به مردم داد، مسؤولان نظامی و انتظامی حق برخورد خشن با مردم را نداشتند. این رمزی بود که جریان‌های رادیکال اجتماعی به‌هیچ‌وجه فرصت پیدا نکردند تا خواهان سرنگونی حکومت شوند و شعارها از اصلاح‌طلبی به اسقاط نظام برگردد. بنابراین اردن در چارچوب اصلاح‌طلبی باقی ماند و مردم و احزاب نشان‌دار از احزاب اسلامی گرفته تا احزاب علمی و جریانات اجتماعی تاکنون به این ویژگی پایبند بوده‌اند، ضمن اینکه هر گاه حکومت عکس‌العملی دیده، کلینشه را تغییر داده تا به مردم نشان دهد که آمادگی تعامل با آنها را دارد و قصد سرکوب ندارد، البته به نظر نمی‌رسد همین مقدار از اصلاحات کافی باشد و مساله در همین مرحله خاتمه یابد، زیرا مردم مطالبات برخی دارند و می‌خواهند دولت از مشروطه ظاهری و دروغین به مشروطه واقعی تبدیل شود و نقش پادشاه در تصمیمات نهایی حکومت کاهش یافته و نقش نیروهای اجتماعی، دولت‌ها، مجلس و احزاب آزادتر و واقعی‌تر باشد.

اگر اردنی‌ها می‌خواهند به جامعه‌های بانبات برسند باید در این کشور رفراندم صورت گیرد، چرا که حکومت‌ها چاره‌ای ندارند جز اینکه با مردم به نقطه تعادلی برسند تا مردم حسن‌کنندرای آنهاست که سیستم‌ را اداره می‌کند. مسلما این اعتراضات ادامه پیدا خواهد کرد تا اینکه دولت تغییراتی را در ساختار حکومت ایجاد کند تا مانند مدل پادشاهی در اروپا که بسترهای دموکراتیک در آنها پیدا می‌شود مانند اسپانیا، انگلستان و… به اداره کشور بپردازد. در این حکومت‌ها، مردم تصمیم می‌گیرند، دولت می‌یابد و روی ثبات کل منطقه تأثیر بسیار منفی داشته باشد به همین دلیل غرب، کمک‌های اقتصادی فراوانی به اردنی‌ها می‌کند. از چند سال پیش آمریکا به اردنی‌ها این امکان را داده تا بخشی از کالاهای تولیدی‌شان را به صورت مستقیم و بدون هرگونه تشریفات گمرکی وارد بازار آمریکا کنند و این مساله کمک فراوانی به اقتصاد اردن می‌کند. فراموش نکنیم که چنین فرصتی را آمریکا به کمتر کشور جهان سومی می‌دهد.

«سفیر سابق ایران در اردن در پی داشته است. و نکته پایانی اینکه آمریکا و غرب هم به ثبات در اردن علاقه‌مندند، چرا که تصور می‌کنند در صورت از بین رفتن پادشاهی اردن ممکن است بی‌ثباتی به وجود بیاید و روی ثبات کل منطقه تأثیر بسیار منفی داشته باشد به همین دلیل غرب، کمک‌های اقتصادی فراوانی به اردنی‌ها می‌کند. از چند سال پیش آمریکا به اردنی‌ها این امکان را داده تا بخشی از کالاهای تولیدی‌شان را به صورت مستقیم و بدون هرگونه تشریفات گمرکی وارد بازار آمریکا کنند و این مساله کمک فراوانی به اقتصاد اردن می‌کند. فراموش نکنیم که چنین فرصتی را آمریکا به کمتر کشور جهان سومی می‌دهد.

در این روز

۱۶ اگوست سال ۱۹۴۵ استقلال اندونزی

■ دکتر احمد سوکارنو (۱۹۷۰ - ۱۹۰۷) تقریبا بلافاصله پس از اعلام پایان جنگ جهانی دوم در خاور دور، با تاسیس یک دولت موقت، استقلال وطنش را اعلام کرد و آن مجمع‌الجزایر را جمهوری اندونزی خواند و با سلاح‌هایی که ژاپنی‌ها در اختیارش قرار داده بودند، یک ارتش انقلابی ایجاد کرد تا مانع بازگشت هلندی‌های استعمارگر شود.

نیروهای ژاپنی پس از دریافت دستور پایان جنگ، در اندونزی برخی از سلاح‌های خود را به سوکارنو داده بودند. اندونزی از جمله مناطق اشغالی ژاپن در جریان جنگ جهانی دوم بود که آن را با شعار اخراج غرب از آسیا آغاز کرده بود. نیروهای ژاپنی پس از اخراج هلندی‌ها جای آنان را در اندونزی گرفته بودند. سال‌ها طول کشید تا استقلال اندونزی تحقق یافت. به این مناسبت، اندونزیایی‌ها شانزدهم اگوست هر سال را به عنوان روز ملی خود بر گرام می‌کنند و جشن می‌گیرند.

حجت‌الله جودکی

روز دوشنبه دومین جلسه دادگاه مبارک، رئیس سابق کشور مصر در میان تدابیر شدید امنیتی، اما با نظم بهتری نسبت به جلسه نخست آن برگزار شد. طبق معمول مبارک روی برانگارد و دو پرسر ش علا و جمال در داخل قفس اتهام قرار گرفتند و تمامی شبکه‌های خبری دنیا به طور مستقیم داخل و خارج کشور می‌دادند. در بیرون دادگاه میان موافقان و مخالفان مبارک درگیری به شکل سنگ‌پراخی رخ داد، در حالی‌که پلیس نظاره‌گر آن بود و از دستگیری طرفین خودداری می‌کرد. در داخل دادگاه و قبل از آمدن هیات قضات، بیش از دو‌سست نفر از وکلای خانواده‌های قربانیان حوادث انقلاب اجتماع کرده و منتظر شروع جلسه دادگاه بودند تا به دفاع از لویجی بپردازند که از قبل تقدیم دادگاه کرده بودند. از خلال اظهارنظرهایی که مصری‌ها در فاصله میان دادگاه نخست تا دادگاه دوم در مورد این محاکمه کرده‌اند، مسایل زیر قابل توجه است:

پس‌لرزه پیروزی باکمن

بی‌بی.سی، تیم پالنتی یکی از نامزدهای انتخابات مقدماتی جمهوری‌خواه انتخابات آینده آمریکا از ادامه رقابت کنار کشید. فرماندار سابق مینه‌سوتا پول زیادی برای انتخاب‌شدن خرج کرده بود اما پس از ورود میشل باکمن به رقابت در نظرسنجی‌ها عقب افتاد. خاتم باکمن نیز اهل مینه‌سوتاست.

– حسنی مبارک و دو پرسر ش توسط دادگاه مدنی محاکمه می‌شوند^۱ و این مساله می‌تواند مدت‌زمان زیادی طول بکشد. ظاهرا بر اساس سناریوی نظامیان حاکم، دادگاه مبارک مراحل مختلفی را طی خواهد کرد. در وهله نخست قاضی دادگاه طی دو ماه آینده بازنشسته می‌شود و مساله تعویض قاضی باعث خرید زمان برای ایشان خواهد شد. دیگر اینکه تعداد زیاد وکلای مدافع قربانیان و مسایلی که مطرح می‌کنند و طبیعتا دادگاه باید به آنها گوش دهد، باز هم سیر محاکمه را طولانی خواهد کرد. اگر دادگاه بر اساس درخواست وکلای قربانیان خواهد روسای ارتش را به عنوان شلشد احضار کند، دادگاه مسیر دیگری را خواهد پیمود و کاملا سیاسی خواهد شد.

– خانواده قربانیان خواستار اعدام مبارک هستند تا از این طریق قلوب آنها تسفی پیدا کند. این نکته حق طبیعی آنهاست و کسی نمی‌تواند مانع خواسته ایشان باشد. در

جهان

دیدگاه

گزینه‌های پیش‌روی دادگاه مبارک

مقابل هواداران مبارک که در بیرون دادگاه جمع کرده و خود را فرزندان مبارک می‌خوانند، استدلال می‌کنند مبارک فرد شجاعی است و به دلیل وطن‌دوستی حاضر نشد خاک مصر را ترک کند. او می‌توانست مثل قذافی و بشار اسد دست به کشتار بزند، اما چنین نکرد.

– اندیشمندان و عقلای مصری از زایوه دیگری به دادگاه مبارک می‌نگرند. آنان خواستار اعدام مبارک نیستند و بر این باورند که وی باید به زندان محکوم شده و در مصر بماند تا عبرتی برای کسانی باشد که در حاکمیت قرار می‌گیرند. این گروه نکت زیر را مطرح می‌کنند. نخست اینکه حاکم جدید نباید احساس قرقافونی بکند و باید خود را تابع قانون بداند، نه اینکه هر گونه خواست قوانین را به نفع جریان خود تغییر دهد. دیگر اینکه حاکم و حاکمان جدید باید خود را در برابر مردم و قانون پاسخگو بدانند؛ زیرا اگر چنین شود، دادگاه مبارک به اهداف خود خواهد رسید و بعد از

رژیم اوکراین در آستانه فروپاشی است

ایسنا: بولیا تیموشکو نخست‌وزیر سابق اوکراین در نخستین گفتوگوی خود پس از زندانی شدن گفت رژیم اوکراین در آستانه فروپاشی است. قهرمان انقلاب نارنجی اوکراین افزود، در یازود مردم تحت فشار این کشور به پا خواهند خاست تیموشکو می‌گوید مشروعیت دادگاهی که او را محاکمه می‌کند، قبول ندارد.

رایزنی گل و عبدالله درباره اسد

بندر سوریه و از کانون‌های اصلی اعتراضات سیاسی در این کشور است. با این حال ایسنا به نقل از خبرگزاری دولتی سوریه (سانا) خبر داده است که آرامش به شهرهای حما و دیرالزور بازگشته است. «نس‌الناعم»، استاندار حما طی بازدید از برخی مراکز و ادارات دولتی و خدماتی شهر حما از تمام شهروندان این شهر خواست تا به سر کارهای خود برگردند. از سوی دیگر

این مسیر حکومت در مصر تغییر خواهد کرد. آنها امیدوارند که با این سازوکار مردم سایر کشورهای منطقه بیدار شوند و بر دیکتاتورهای جهان عرب نیز شوک وارد شده و اگر قابل هدایت هستند، تا دیر نشده از فرصت استفاده کنند و به آغوش مردم بازگردند. همان‌گونه که انتظار می‌رفت، دادگاه مبارک تاریخ جلسه بعدی محاکمه را پنج سپتامبر سال جاری معین و طی حکمی بخش مستقیم دادگاه را از طریق رسانه‌های تصویری ممنوع کرده، قطعا این تصمیم دادگاه، نظامیان را خوشحال و بر نگرانی مردم و اندیشمندان مصری و غیرمصری خواهد افزود.

۱- پژوهشگر تاریخ و کارشناس مسایل مصر.

۲- متأسفانه نظامیان حاکم، همچنان انقلابیون مصری را در دادگاه نظامی محاکمه و به حبس‌های طولانی‌مدت محکوم می‌کنند. اکنون دو نفر از تأثیرگذاران اصلی میدان تحریر به نام‌های وائل غنیم و خاتم محفوظ با این مشکل مواجه شده‌اند، یعنی هنوز چیزی از پیروزی ابتدایی انقلابیون نگذشته، وارثان انقلاب ایشان را به صلابه می‌کشند؟

ترمیم جامعه از هم گسیخته انگلیس

ایسنا: نخست‌وزیر انگلیس می‌گوید ترمیم جامعه ازهم‌گسیخته این کشور آغاز شده‌است. دیوید کامرون افزود: ترمیم‌های آتی در ساختار کشور باید از خانواده والدین آغاز شود و روش‌های مراقبت از فرزندان را ارتقا دهیم. به گفته او از این پس پلیس مستقیما پاسخگوی اقدامات خود در قبال مردم خواهد بود.

بشار اسد رئیس‌جمهور سوریه با برکنار کردن استاندار حلب، «هوفق ابراهیم خولف» را به عنوان استاندار جدید حلب تعیین کرد. با این وجود حدود ۴۰۰ جوان فلسطینی در تظاهرات در رام‌الله واقع در کرانه باختری رود اردن، علیه سرکوب خواتین تظاهرات ضد دولتی در سوریه توسط ارتش این کشور اعتراض کردند. به گزارش دوپچهوله، جوانان فلسطینی در این تظاهرات پرچم‌های سوریه را به اهتزاز درآوردند و بشار اسد را قاعد شجاعت لازم خواندند. تظاهرکنندگان خواستار آن شدند که اسد ارتش خود را برای سرکوب مردم سوریه به کار نگیرد، بلکه آن را برای بازپس گرفتن بلندی‌های جولان از اسرائیل به آن منطقه بفرستد. این در حالی است که همزمان با این تحولات، خبرگزاری ایسنا به نقل از روزنامه اسپانیایی ال پاییس فاش ساخت که این کشور فرستاده ویژه‌ای را ماه گذشته به دمشق اعزام کرد تا بشار اسد را برای پذیرفتن برنامه‌ای با هدف خاتمه دادن به ناآرامی‌ها در این کشور متقاعد کند. روزنامه ال پاییس در این خصوص می‌نویسد: «دولت اسپانیا حاضر است

بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه و خانواده‌اش را به عنوان پناهنده سیاسی بپذیرد.» این روزنامه به نقل از مقام‌های آگاه نوشت: «سوزه لوپیس رودریگز زاپاترو»، نخست‌وزیر اسپانیا، «نراندینو لئون»، یکی از دستیاران ارشد خود را در ماه ژوئیه به دمشق اعزام کرد تا طرحی را برای بهبود اوضاع در سوریه به رئیس‌جمهوری این کشور پیشنهاد دهد.

وزیر کشور قذافی گریخت

جزیره «جریا» در تونس دبدار و درباره کناره‌گیری قذافی از قدرت گفتوگو کرده‌اند. یکی از نمایندگان دولت لیبی این موضوع را تکذیب کرد و آن را «جنگ رسانه‌ای» خواند. با این حال ایسنا به نقل از روزنامه‌قدس‌العربی آورده است که پیشروی انقلابیون لیبی در قلب منطقه الزاویه واقع در ۵۰ کیلومتری غرب طرابلس و محل استقرار معمر قذافی، رهبر لیبی ضربه سختی به هواداران و نیروهای وابسته به وی وارد آورده است. گفته می‌شود که انقلابیون لیبی در حال حاضر در بالاترین سطح آمادگی و قدرت از زمان بالاگرفتن انقلاب در این کشور به سر می‌برند. در حال حاضر کنترل مناطق موجود در نزدیکی سواحل شرقی و غربی طرابلس در دست انقلابیون است. نیروهای ناتو نیز این منطقه را محاصره دریایی کرده و درگیری‌هایی در جنوب طرابلس به وقوع پیوسته است. انقلابیون لیبی همچنین اعلام کردند که کنترل منطقه صرمان، واقع در نزدیکی منطقه الزاویه را به دست گرفتند و در حال حاضر درگیری‌هایی در منطقه غریان، واقع در نزدیکی جنوب طرابلس در جریان است.

پناهگاه آوارگان سومالی، کودکان گرسنه سومالیایی که طلب غذا از مادرشان دارند.
عکس، Getty Images

سال هشتم ■ شماره ۱۳۳۱

دور

انتخابات زودهنگام در مراکش

■ **ایلسا:** دولت مراکش از برگزاری انتخابات زودهنگام پارلمانی در ماه نوامبر (آذرماه) آینده به جای موعد مقرر آن در ماه سپتامبر سال آینده خبر داد. به گزارش الجزیره، «محمد ششم» برای جلوگیری از خطر گسترش «بهار عربی» خواستار برگزاری اصلاحات قانونی است. بر اساس اصلاحات قانون اساسی که ماه گذشته به همه‌پرسی گذاشته شد، پادشاه، رهبری کشور و ارتش را حفظ می‌کند و همچنین جایگاه دینی او نیز به قوت خود باقی می‌ماند ولی نخست‌وزیر توسط بزرگ‌ترین حزب منتخب پارلمان انتخاب می‌شود.

ادامه اعتراض در اسرائیل

■ **آسوشیتدپرس:** صدها نفر در ادامه اعتراض به هزینه زندگی در اسرائیل، در چادرهای خود در مرکز تل‌آویو، باقی ماندند. در چهارمین هفته از تظاهرات وسیع در اسرائیل، هزاران نفر به خیابان‌ها ریختند. تظاهرات هفتگی در اسرائیل، به یک رویه در ماه گذشته بدل شده است و دولت بنیامین نتانیاهو را با جدی‌ترین بحران داخلی مواجه کرده است. معترضان می‌گویند بسیاری از شهروندان معمولی اسرائیل نمی‌توانند از عهده هزینه مسکن بر آیند. اعتراض‌های اولیه از برقراری چند چادر در تل‌آویو آغاز و سپس به یک پدیده سراسری بدل شد.

سارگوزی میزبان مرکل

■ **یورونیوز:** رئیس‌جمهوری فرانسه امروز میزبان صدراعظم آلمان است. رهبران این دو کشور قدرتمند اروپایی قرار است به ویژه درباره بحران اقتصادی و سقوط ارزش سهام در اروپا با یکدیگر گفت‌وگو کنند. پس از یونان، پرتغال، اسپانیا و ایتالیا، اکنون فرانسه با بحران مالی دست‌وپنجه نرم می‌کند. پرداخت وام از سوی بانک‌های فرانسوی به کشورهای بحران‌زده موجب کاهش ارزش سهام این بانک‌ها و تردید سرمایه‌گذاران در توانایی مالی آنها شده است. ارزش سهام بانک فرانسوی سوسیته ژنرال، ۱۵درصد سقوط کرده است.

نزدیک

دوشنبه خونین عراق

■ **ایسنا:** روز گذشته انفجار در نجف، کربلا، کرکوک، الکوت، تکریت، دیالی، رمادی و المنصور ده‌ها کشته و زخمی برجا گذاشت. در انفجارهای نجف، یک خودروی بمب‌گذاری‌شده نزدیک مرکز پلیس منفجر شد و چهار نفر را کشت. انفجار مشابهی نیز رئیس پلیس منطقه الهندیه را در کربلا هدف قرارداد که در آن ۲۰ نفر کشته و زخمی شدند. چهار انفجار هم کرکوک و کوت را لرزاند. یک عامل انتحاری هم مقر فرماندهی مبارزه با تروریسم در تکریت را هدف قرار داد و ۱۳نفر را کشت. در بعقوبه هم ۲۲ نفر کشته و زخمی شدند.

زیر نظر سفارت

■ **ایسنا:** سخنگوی ارتش آمریکا در عراق می‌گوید مربیان نظامی و نیروهای آمریکا که قرار است در عراق بمانند تحت نظارت سفارت این کشور خواهند بود. جفسری بوکاتان، افزود: توافق‌نامه امنیتی که بین آمریکا و عراق امضا شد مبنی بر این است که آمریکا هیچ پایگاه نظامی را در عراق نداشته باشد، اما آمریکا با دولت مرکزی عراق درباره پایگاه‌های آموزش نیروهای عراقی اعم از اینکه در کرکوک، اربیل، نینوا یا بصره باشد به توافق خواهد رسید.

افزایش صادرات افغانستان

■ **بی.بی.سی:** اتاق تجارت و صنایع افغانستان از افزایش بیش از ۶۰درصدی صادرات این کشور خبر داد. بزرگ‌ترین بازار کالاهای صادراتی افغانستان، پاکستان است. در سه ماه اول سال جاری صادرات افغانستان بیش از صد و ۲۵میلیون دلار بوده است. در سال جاری، صدور آهن‌پاره که از وسایل کهنه و ازبین‌رفته به دست می‌آید نیز به پاکستان افزایش یافته، علاوه بر این، قالی، صنایع دستی، سنگ‌های قیمتی، گیاهان درماتی و میوه خشک و تازه، از مهم‌ترین اقلام صادراتی افغانستان است.

کودتایچان ترکیه در دادگاه

■ **ایسنا:** ژنرال بیلگین بالالی و ۲۸ افسر دیگر ارتش ترکیه به اتهام توطئه برای کودتا دادگاهی شدند. آنان در صورت محکومیت با ۱۵ تا ۲۰ سال زندان روبه‌رو خواهند شد. ژنرال بالالی، اتهامات مطرح‌شده علیه خود را یک توطئه بزدانه برای بی‌اعتبار ساختن ارتش ترکیه خواند. قاضی دادگاه به دلیل آنکه بالالی در راهروی عمومی دادگاه با تشویق بلند حاضران روبه‌رو شد، مجبور شد تا موقتاً جلسه دادگاه را معلق کند. یکدهم مقامات بلندپایه ارتش مظنون به شرکت در عملیات موسوم به «پتک» و تلاش برای سرنگونی دولت هستند.